പതിമൂന്നാം കേരള നിയമസഭ ഒൻപതാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നമിട്ട ചോദൃം നം. * 488 :

02/07/2013- ൽ മറ്റപടിക്ക്

മൾട്ടി ലെവൽ മാർക്കറ്റിംഗ് നിയത്രിക്കാൻ നടപടികൾ

(₄)

ചോദ്വം

ളത്തുരം

ശ്രീ. റ്റി. എൻ. പ്രതാപൻ

ശ്രൂർ. സെൽവരാജ്

ശ്രീ. എം.എ. വാഹീദ്

ശ്രീ. ലൂഡി ലൂയിസ്

ശ്രീ. പി. കെ.കഞ്ഞാലിക്കുടി (വൃവസായവും വിവരസാങ്കേതികവും വകപ്പു മന്ത്രി)

(എ) മൾട്ടി ലെവൽ മാർക്കറ്റിംഗ് നിയന്ത്രിക്കാൻ വ്യവസായ വാണിജ്യ വകപ്പ് എന്തെല്ലാം നടപടികളാണ് കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ളത്; വിശദമാക്കുമോ;

മൾട്ടി ലെവൽ മാർക്കറ്റിംഗ് ഡയറക്ട് മാർക്കറ്റിംഗ് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി സർക്കാർ മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജടാതെ ഡയറക്ട് മാർക്കറ്റിംഗ് കമ്പനികൾ വ്യവസായ വാണിജ്യ വകപ്പുമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യണമെന്നും ഡയറക്ട് മാർക്കറ്റിംഗ് ഏജൻസികളം അവയുടെ വിൽപ്പന ഏജന്റമാരും രജിസ്മഷൻ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നേടിയിരിക്കേണ്ടതും ആയത് ഉപഭോക്താക്കളുടെ മുമ്പാകെ പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതുമാണെന്നും നിഷ്മർഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാത്ത കമ്പനികൾക്കെതിരെ പോലീസ് നിയമനടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

മൾട്ടിലെവൽ മാർക്കറ്റിംഗ് രംഗത്തുളള പ്രശ്നങ്ങൾ പഠിക്കുന്നതിനും മൾട്ടി ലെവൽ മാർക്കറ്റിംഗ് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി ഒരു നിയമം കൊണ്ടു വരുന്നതിനായി കരട് ബിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിലേക്കുമായി വ്യവസായ വകപ്പ് സെക്രട്ടറി തലവനായി

(ബി)	ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വകപ്പ് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശങ്ങൾ എന്തെല്ലാം;	(ബി)	ആഭ്യന്തരവകപ്പ്, വാണിജ്യ നികതി വകപ്പ്, ഉപഭോക്തുകാര്യ വകപ്പ്, നിയമ വകപ്പ്, പൊലീസ് എന്നിവയുടെ പ്രതിനിധികളെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു സമിതി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡയറക്ട് മാർക്കറ്റിംഗ് കറ്റമറ്റ രീതിയിൽ നടത്തുന്നതിനുള്ള സർക്കാർ ഉത്തരവ് (എം.എസ്)190/11/വ്യവ, തീയതി 12.09.2011 ആയി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. (പകർപ്പ് അനബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു)
(സി)	മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിക്കാത്തവർക്കെതിരെ എന്തെല്ലാം നിയമനടപടികളാണ് എടുക്കാനദ്ദേശിക്കുന്നത്; വിശദമാക്കമോ;	(സി)	മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളന്ദസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാത്ത കമ്പനികൾക്കെതിരെ പോലീസ് നിയമനടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.
(ഡി)	മൾട്ടി ലെവൽ മാർക്കറ്റിംഗ് നിയന്ത്രിക്കാൻ പുതിയ നിയമ നിർമ്മാണം നടത്തുന്ന കാര്യം പരിഗണിക്കുമോ?	(ഡി)	പരിഗണനയിലാണ്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

Personano

സംഗ്രഹം

വ്യവസായ വകുപ്പ്- ഡയറക്ട് മാർക്കറ്റിംഗ് കുറ്റമറ്റ രീതിയിൽ നടത്തുന്നതിന് മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അംഗീകരിച്ചു കൊണ്ടുള്ള ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

വൃവസായ (ബി) വകൂപ്പ്

സ. ഉ. (എം.എസ്) നം. 190/2011/വ്യവ

തീയതി, 12/09/2011 തിരുവനന്തപുരം.

പരാമർശം : 1)17/08/2011 -ലെ നാഷണൽ ഡയറക്ട് സെല്ലിംഗ് ജനറൽ സെക്രട്ടറി യുടെ നിവേദനം.

> 2) 27/08/2011 -ാം തീയതിയിലെ സ. ഉ. (എം.എസ്) നം. 184/2011/വൃവ നമ്പരായുളള ഉത്തരവ്.

ഉത്തരവ്

മണിചെയിൻ തട്ടിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് നടപടികൾ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ ഡയറക്ട് മാർക്കറ്റിംഗ് ന്യായമായ രീതിയിൽ നടത്തുന്നവരേയും ദോഷമായി ബാധിക്കുന്നതായി സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. അതിനാൽ ശരിയായ രീതിയിൽ ഡയറക്ട് മാർക്കറ്റിംഗ് നടത്തുന്നവർക്ക് ബുദ്ധിമുട്ട് ഉണ്ടാകാത്ത തരത്തിൽ മണിചെയിൻ തട്ടിപ്പു കേസുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനും, സതൃസന്ധമായ രീതിയിൽ ഡയറക്ട് മാർക്കറ്റിംഗ് തടസ്സമില്ലാതെ നടത്തുന്നതിനും ഫലപ്രദമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി പരാമർശം 2-ൽ പറയുന്ന ഉത്തരവു പ്രകാരം ഒരു സമിതിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തി. സമിതിയുടെ ശിപാർശകൾ അംഗീകരിക്കുന്നു.

 ഡയറക്ട് സെല്ലിംഗ് കുറ്റമറ്റ രീതിയിൽ നടത്തുന്നതിനുളള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശം അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. (മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു).

ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

റ്റി. ബാലകൃഷ്ണൻ അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി, ആഭ്യന്തര -വിജിലൻസ് വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി, വൃവസായ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി, നിയമ വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസ്.

ജനറൽ സെക്രട്ടറി, നാഷണൽ ഡയറക്ട് സെല്ലേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ, തിരുവനന്തപുരം. സ്റ്റോക് ഫയൽ

Ontrado osugui

ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തവിൻപ്രകാരം

സെക്ഷ്ൻ ഓഫീസർ

Guidelines

These guidelines are issued to regulate the sale of goods and services outside of retail establishments otherwise known as "Direct Selling" and to provide for protection of the consumers who purchase goods and services from direct sellers.

These guidelines will remain in force till an appropriate legislation is enacted for the said purpose.

Definitions:

1. Direct Selling

Direct Selling means marketing of consumer products/services directly to the consumers generally in their homes or homes of others, at their workplace and other places away from the permanent retail locations, usually through explanation or demonstration of the products by the Direct Seller or by mail order sales.

2. Direct Selling Entity:

Direct Selling Entity means a business entity which sells or markets products with its trademark or service mark or any other identifying mark through a direct selling individual or organisation.

3. Direct Seller:

Direct Seller means a person who is a member of a distribution systems of the direct selling entity engaged in Direct Selling.

4. Mail order sales :

Mail Order Sales means sale of goods and services which a person conducts either by himself or through any person authorised by him, by receiving an offer for a sale contract by mail.

5. Pyramid Scheme/Money Chain Scheme

Pyramid Scheme/Money Change Scheme is a scheme or arrangement which also includes any Money circulation scheme as defined within the meaning of the Section 2 (c) and 2(e) of the Prize Chits and money Circulation Scheme (Banning) Act, 1978, involving sale of goods and services, where a person for a consideration acquires the opportunity to receive a pecuniary benefit which is not dependent on the volume of goods or services sold or distributed but is based wholly or partly upon the inducement of additional persons to participate in such a scheme or arrangement.

<u> 6. Сопѕитег :</u>

Consumer means any person who buys or agrees to buy goods from a Direct Seller for a consideration.

I. Conditions for a valid Direct Selling:

The following conditions are to be complied with by the Direct Selling entities and Direct Sellers.

- a) The Direct Selling Entity should be a legal entity authorised to conduct business in India and which files all returns as mandated by Law.
- b) The Direct Selling Entity should be a valid licensee or a permitted user of a registered trademark which identifies the promoter, goods or services distributed.
- c) The Direct Selling Entities should maintain websites with complete details of their products/services, terms and conditions, price, details of direct sellers and all relevant information about the company and business. The websites shall be updated regularly and shall furnish all necessary information required by the District Industries Centre.

- d) The Direct Selling Entity shall not require a Direct Seller to purchase any product or collect any membership fee as a condition precedent for enrolment.
- e) The compensation to Direct Sellers shall only be based on the quantum of sale of goods and services.
- f) The Direct Selling Entity should ensure that a consumer purchasing goods or services from a direct seller shall have at least thirty days from the date of delivery of such goods and services to return the same and to receive full refund.
- g) A Direct Selling Entity shall require Direct Sellers to provide the following information to the consumers at the time of the sale:
  - Name, address and telephone number of the Direct Seller and Direct Selling Entity.
  - ii. The Direct Selling Entity shall display details of their Direct sellers on their websites.
  - iii. The Direct Seller Entity/Direct Sellers or their representatives shall at all times carry identity proof of their respective companies along with any photo ID's issued by any Government agency.
  - iv. A description of the goods or services to be supplied.
  - v. The Order date, the total amount to be paid by the consumer along with the bill and receipt.
  - vi. Time and place for inspection of the sample and delivery of goods.
  - vii. A notice to the consumer of the consumer's rights to cancel the order and to receive a full refund of sums paid.
  - viii. Details regarding the complaint redressal mechanism of the Direct Selling Entity.
- h) The Direct Sellers /Direct Selling Entities who call at any premises of the customers for the purpose of negotiating direct sales shall take prior

permission or appointment, immediately indicate the purpose of the visit before entering the premises, identify himself/herself with credentials and shall leave the premises at the request of the occupier of the premises or any person acting with the actual or implied authority of the occupier.

II. The sale activities not following the above guidelines shall not be considered as Direct Selling /Multilevel marketing and would be dealt appropriately under relevant provisions.

Seedin affred